

РИМСКИ ЛИМЕС И ГРАДОВИ
НА ТЛУ СРБИЈЕ

ROMAN LIMES AND CITIES ON
THE TERRITORY OF SERBIA

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ

АРХЕОЛОШКИ ИНСТИТУТ БЕОГРАД САНУ

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ

АРХЕОЛОШКИ ИНСТИТУТ БЕОГРАД

Галерија Српске академије наука и уметности /
Gallery of the Serbian Academy Sciences and Arts

РИМСКИ ЛИМЕС И ГРАДОВИ НА ТЛУ СРБИЈЕ
ROMAN LIMES AND CITIES ON THE TERRITORY OF SERBIA

Издавач / Published by

Српска академија наука и уметности / Serbian Academy of Sciences and Arts
Археолошки институт - Београд / Archaeological institute - Belgrade

Главни уредник/Editors-in-chief

Душан Оташевић / Dušan Otašević

Уредници / Editors

Миомир Кораћ / Miomir Korać
Стефан Поп-Лазич / Stefan Pop-Lazić

Рецензенти / Reviewers

Гојко Суботић / Gojko Subotić
Милоје Р. Васић / Miloje R. Vasić

NAISSUS – РИМСКИ И РАНОВИЗАНТИЈСКИ ГРАД

Гордана ЈЕРЕМИЋ

Антички Наисус (*Naissus*, Νάισσος, Ναϊσσός, *Naessus*, *urbs Naisitana*, *Navissus*, *Navissum*, Ναϊσσοῦπολις),¹ данашњи Ниш, развијао се у плодној долини реке Нишаве (*Navissos*), у централним деловима Горње Мезије (*Moesia Superior*), у области Дарданије (*[Nai]ssus Darda[niae]*), како то сведоче Птоlemeј у делу *Geographia* (III, 9. 4) и један надгробни натпис из Рима (*militiae petitori...Naisso Dardaniae...*).² Малобројни археолошки налази и ономастичка сведочанства указују на то да су у граду и на његовој територији били настањени припадници трачког, илирског, келтског и дачког порекла, као и становници из грчких области и из Мале Азије.³

Настао је на размеђи више путева, који су водили према градовима и лукама: *Viminacium*, *Ratiaria*, *Serdica*, *Constantinopolis*, *Thessaloniki* и *Lissus*, војно и економски повезујући разне делове Царства. Насеље домородаца добило је муниципални статус у II веку. Нема директних потврда да је град постао колонија, иако његов значај у историји провинције и Царства не искључује ту могућност. Територија града била је пространа, на југозападу је досезала до данашње Куршумлије (*Ad fines*), на истоку се граничила са Ремезијаном (*Remesiana*, Бела Паланка), а на северу са агером Хореум Маргија (*Horreum Margi*, Ђуприја).⁴

Наисус је имао важну улогу од времена војничких царева у III веку, као и у касној антици. У његовој близини је цар Клаудије II, рођен у околини и добро познајући терен, 269. године однео важну победу над Готима и стекао епитет *Gothicus*. Цар Константин I (306–337) је свој родни град „величанствено украсио” (*Constantinus... natus in oppide Naiso atque eductus, quod oppidum postea magnifice ornavit*, Orig. Const. 2, 2). Извори бележе да из Наисуса потиче и Констанције III, угледни војсковођа, који је кратко владао 421. године. Наисус је тешко страдао у хунским пустошењима 40-их година V века. О томе је извештавао Приск, који је пролазио кроз град 448. године, бележећи потресне податке о драстичном смањењу популације и о замирању градских служби за лечење болесних и покопавање преминулих.⁵

1 Petrović 1979, 37.

2 CIL VI, 32937.

3 Petrović 1979, 33–36.

4 Vasić 2013, 91.

5 Prisc. frg. 1 b; Wescher 1868, 89–90.

NAISSUS – A ROMAN AND EARLY BYZANTINE CITY

Gordana JEREMIĆ

The Antique *Naissus* (Naissus, Νάϊσος, Ναϊσσός, Naessus, urbs Naisitana, Navissus, Navissum, Ναϊσσοῦπολις),¹ today's city of Niš, flourished in the fertile valley of the river Nišava, in central parts of *Moesia Superior*, in the province of *Dardania* (*[Nai]ssus Darda[niae]*), as testified by Ptolemy in his work *Geographia* (III, 9. 4) and by a grave inscription from Rome (*militiae petitori... Naisso Dardaniae...*).² The few archaeological findings and onomastic testimonies available indicate that the city and its' territory were populated by people of Thracian, Illyrian, Celtic and Dacian origin, as well as those originating from Greek territories and *Asia Minor*.³

The antique city expanded on the crossroads of several roads which lead to various cities and ports, thus connecting, in the military and economic sense, different parts of the Empire. The settlement of the local people obtained the status of *municipium* in the 2nd century; however, we do not have direct confirmations on whether the city became a colony, even though its' significance in the history of the province and the Empire doesn't allow us to rule that option out. The territory of the city was vast, reaching all the way to today's Kuršumljica – *Ad Fines* in the south-west, bordering *Remesiana* (Bela Palanka) in the east, and the *agger* of *Horreum Margi* (Ćuprija) in the north.⁴

Naissus played an important role from the period of barracks emperors in the 3rd century and in the Late Antiquity, too. In 269, Claudius II, who was born near-by *Naissus* and who knew the terrain very well, won a very important battle against the Goths in the vicinity of the city, thus gaining his nickname *Gothicus*. The Emperor Constantine I (306–337), born and raised at *Naissus* magnificently decorated his home town, "*Constantinus.... natus in oppide Naiso atque eductus, quod oppidum postea magnifice ornavit*" (Orig. Const. 2, 2). Sources note that Constantius III, a renowned general who ruled for a short span of time in 421, was also born in this city. *Naissus* was horribly afflicted by the raids of the Huns in 440s, as reported by Priscus, who passed through the city in 448, writing down moving details on the drastic decrease of the number of inhabitants and the declining toils of organizations in charge of treating the sick persons and burying the deceased from the city.⁵

1 Petrović 1979, 37.

2 CIL VI, 32937.

3 Petrović 1979, 33–36.

4 Vasić 2013, 91.

5 Prisc. frg. 1 b; Wescher 1868, 89–90.

У касној антици, у Наисусу је била активна државна радионица (*officina*) за израду предмета од племенитих метала, која је окупљала најбоље мајсторе из различитих делова Царства.⁶ У спису *Notitia dignitatum* помиње се фабрика (*fabrica*) за потребе римске војске. Развој металургије, заната и трговине омогућавала је близина рудника у непосредном окружењу (*Aeraria*). У VI веку, у време Јустинијанових грађевинских подухвата, у Наисусу и околини обновљено је или изнова подигнуто 40 утврђења, што указује на економску и војну важност града и његовог агера.

Археолошка истраживања различитог интензитета се на територији Наисуса спроводе од краја XIX века, али не у довољној мери да би се сагледали изглед и развој предримског и римског града. Римско утврђење, правоугаоне основе, било је подигнуто на месту касније средњовековне и турске тврђаве, на десној обали Нишаве, и претпоставља се да је заузимало површину од 22 хектара. У његовом средишњем делу налазио се форум са храмом (?), од кога су констатоване четири подземне полуоблично засведене просторије, делови цивилне базилике и главних градских улица (*cardo* и *decumanus*).⁷ Испред градских бедема (*extra muros*), према Нишави, испитани су остаци градског купатила (*thermae*), површине око 775 m², које је подигнуто вероватно у II веку, а најинтензивније је коришћено током IV века. Делови архитектуре и вотивни споменик војног лекара *Claudius Magnus medicus-a* из 202. године можда указују на постојање војне болнице (*valetudinarium*) у јужном делу фортификације.⁸ На основу епиграфских сведочанстава и историјских извора, познато је да су посаду касарне у Наисусу чинили припадници *cohors I Cilicum*, која је овде боравила до 134. године, а од времена Марка Аурелија *cohors I Aurelia Dardanorum*.⁹

У непосредној близини утврђења налазиле су се занатско-трговачке четврти (*tabernae*), на месту данашње Аутобуске станице. Део луксузног градског *domus*-а нађен је приликом земљаних радова у северозападном углу касноантичког утврђења, на локалитету Градско поље – пешачка стаза.¹⁰ Од ове грађевине испитано је пет просторија – четири квадратне и једна октогонална, са богатом мозаичком декорацијом, зидовима осликаним фрескама, архитектонском мермерном пластиком и деловима скупогеног намештаја од резбаренх јелењих рогова.¹¹ Претпоставља се да је домус у IV веку имао улогу *palatium*-а, луксузне резиденције за боравак царева или високих државних службеника.¹² У околини града су биле подигнуте виле, међу којима и комплекс из IV века, на локалитету Коњско гробље, на падинама Виника, који је спадао међу најраскошније декорисане, са подовима украшеним фигуралним мозаицима и мермерним сеченим плочицама (*opus sectile*).¹³ Највећи број вила становника Наисуса налазио се око економско-административног центра у насељу удаљеном три римске миље, у данашњем Брзом Броду (*Mediana*).

Становништво Наисуса је сахрањивано на више некропола, међу којима је до сада највише позната она која је трајала од IV до почетка VII века, у данашњој четврти Јагодин Мала.¹⁴ Градска

6 Поповић 1997, 134–138.

7 Петровић 1993, 63–67.

8 Дрча 2001, 19–21.

9 Petrović 1979, 31–32.

10 Јеремић 2007, 87–88.

11 Čerškov, Jeremić, Vitezović 2016, 104–111.

12 Петровић 1993, 63–69.

13 Гушић 1977, 91–96.

14 Поповић 2014, 13–17.

In the Late Antiquity period, a state workshop (*officina*) was active in the city, producing objects made of noble metals, and it gathered the best craftsmen from various parts of the Empire;⁶ also, a document called *Notitia dignitatum* (*Not. dig. or. X, 37*) mentions a manufactory which produced items for the needs of the Roman army. The development of metallurgy, crafts and trade was enabled by mines located in the immediate vicinity of the city (*Aeraria*). In the 6th century, during Justinian's Restoration of the Empire, 40 fortifications were restored or built anew at *Naissus* and its' vicinity, which shows the economic and military importance of the city and its' *ager*.

Archaeological researches on the territory of *Naissus* have been conducted, with varying intensity, from the end of the 19th century; however, they weren't extensive enough to allow us to obtain a comprehensive overview of the appearance and development of the pre-Roman and Roman city. A Roman fortification, with a rectangular basis, was erected in the same place as later medieval and Turkish forts on the right bank of the Nišava, and it is assumed that it spread on the surface of 22 hectare. In the central part of the fortification, a forum with a temple was located, where four subterranean semi-circular vaulted rooms were found, as well as parts of a civilian basilica and remains of the main streets of the city. Outside the city walls (*extra muros*),⁷ towards Nišava, remains of a city bath (*thermae*) were researched, with the surface of ca 775 m², built probably in the 2nd century, with the most intensive use period during the 4th century. Findings of parts of architectural units and of a votive monument of a military doctor *Claudius Magnus medicus* from 202, could serve as indications of the existence of a military hospital in the southern part of the fortification.⁸ On the basis of epigraphic testimonies and historical sources, it is known that the barracks at *Naissus* were manned by soldiers from the *cohors I Cilicum*, which was stationed here until 134. From the reign of Marcus Aurelius, the permanent unit of soldiers in the city consisted of members of the *coh I Aurelia Dardanorum*.⁹

In the immediate vicinity of the fortification, crafts-trade districts (*tabernae*) were situated, in the location of today's bus station. A part of a luxurious city *domus* was discovered during earthworks in the north-western part of the Late Antiquity fortification, at the site of Gradsko polje – *Pešačka staza*.¹⁰ Five rooms of this building were researched – four square rooms and one octagonal, with a rich mosaic decoration, fresco-painted walls, pieces of architecture made of marble and parts of sumptuous furniture, which were made of carved deer antlers.¹¹ It is assumed that the *domus* could have had the role of a *palatium*, luxurious residence of emperors or high dignitaries of the state during the 4th century.¹²

In the surroundings of the city, villas were erected, amongst which the 4th century complex from the site of Konjsko groblje, on the slopes of Vinik, was most richly decorated, with floors ornate with figural mosaics and marble cut tiles (*opus sectile*).¹³ The largest number of villas belonging to the inhabitants of *Naissus*, organized around the economic-administrative centre, was researched in a settlement located at the distance of three Roman miles, in today's city of Brzi Brod (*Mediana*).

The inhabitants of *Naissus* were buried on several necropolises, amongst which the most famous one is the necropolis which was in use during the period from the 4th up to the beginning of the 7th

6 Popović 1997, 134–138.

7 Petrović 1993, 63–67.

8 Drča 2001, 19–21.

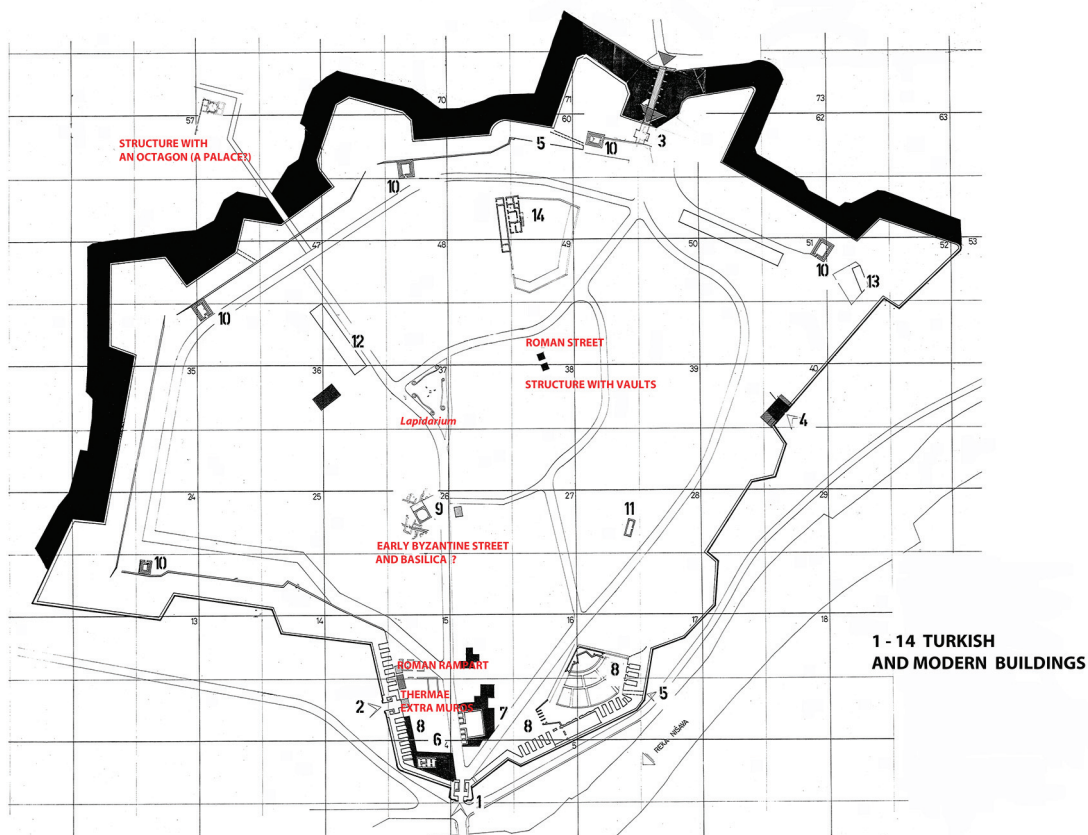
9 Petrović 1979, 31–32.

10 Jeremić 2007, 87–88.

11 Čerškov, Jeremić, Vitezović 2016, 104–111.

12 Petrović 1993, 63–69.

13 Gušić 1977, 91–96.

сл. 1. Naissus
fig. 1. Naissus

некропола дуж пута за Рацијарију била је урбанистички и комунално добро организована, са више гробљанских цркава у средишњем делу, у којима и око којих је сахрањивано привилеговано становништво. На њој су забележени различити облици гробова, од једноставних јама до луксузних породичних гробница и маузолеја, међу којима су многи осликани фрескама са фигуралним, апстрактним и вегетабилним мотивима, претежно у другој половини или крајем IV века.¹⁵

¹⁵ Jeremić 2013, 129–135.

century in today's suburb of Jagodin Mala.¹⁴ This city necropolis, located along the road to *Ratiaria*, was well-organized in the urbanistic and communal sense, with several graveyard churches erected in the middle part, in which and around which members of privileged local families were buried. Various forms of burials were noted at the necropolis, from those in simple grave pits, all the way to luxurious tombs and mausoleums, several of which were fresco-painted (figural, abstract, vegetable motives), mostly in the second half or the end of the 4th century.¹⁵

14 Jagodin Mala 2014, 13–17.

15 Jeremić 2013, 129–135.

ИЗБОРИ/SOURCES:

AA SS – *Acta Sanctorum*, (ed.) J. Bollandus, Paris 1643.

Amm. Marc. – *Ammianus Marcellinus in Three Volumes*, with the English translation by J.C. Rolfe, London–Cambridge Mass., 1964.

Aur. Vict. – Sexti Aurelii Victoris *Liber de Caesaribus*, praecedunt *Origo gentis Romanae* et *Liber de viris illustribus urbis Romae*, subsequitur *Epitome de Caesaribus*, recensuit F. Pichlmayr, Lipsiae, 1911.

Cod. Th. – Theodosiani Libri XVI cum Constitutionibus Simonidianus, (ed.) Th. Mommsen, P. M. Meyer, P. Krueger, 2. *Leges*, Berlin 1962; with the English translation: C. Pharr, Princeton 1952.

Cons. Const. – Consularia Constantinopolitana, *Chronica Minora saec. IV. V. VI. VII.*, (ed.) Th. Mommsen, vol. I, Berolini 1892, 196–247.

Euseb. – Eusebii Caesariensis *opera*, recognovit G. Dindorfius, vol. IV: *Historiae ecclesiasticae libri I-X*, Lipsiae, 1890.

Eutrop. – Eutropii *Breviarium Historiae Romanae*, ed. H.R. Dietsch, Lipsiae, 1883.

Exc. Val. – *Excerpta Valesiana*, in: *Ammianus Marcellinus in Three Volumes*, with the English translation by J.C. Rolfe, London–Cambridge Mass., 1964, 506–509.

FPhiloc – Fasti Furii Philocali, Inscriptiones Italiae XII: Fasti et Elogia. Fasc II: Fasti Anni Numani et Iuliani. Accedunt Ferialia, *Menologia Rustica, Parapegmata*, ed. A. Degrassi, Roma 1963, 237–262, n. 42.

Lact. – Lactantius, *De mortibus persecutorum*, edited and translated by J. L. Creed, Oxford, 1984.

Not. dign., Or. – *Notitia dignitatum: pars Occidentis; pars Orientis; accedunt Notitia urbis Constantinopolitanae et laterculi provinciarum*, (ed.) O. Seeck, Berlin 1876.

Origo – Origo Constantini Imperatoris, *Excerpta Valesiana*, (ed.) J. Moreau, Lipsiae 1961.

Ptolem. Silv. – Fasti Ptolomeii Silvii, Inscriptiones Italiae XII: Fasti et Elogia. Fasc II: Fasti Anni Numani et Iuliani. Accedunt Ferialia, *Menologia Rustica, Parapegmata*, (ed.) A. Degrassi, Roma 1963, 263–276, n. 43.

Zos. – Zosime, *Histoire nouvelle*, tome I, texte établi et traduit par F. Paschoud, Paris 1971.

СКРАЋЕНИЦЕ/ABBREVIATIONS:

CIL – *Corpus Inscriptionum Latinarum*

RIC I-IX – C.H.V. Sutherland, *The Roman Imperial Coinage*, I, *From 39 BC to AD 69*, London 1984; H. Mattingly, E. A. Sydenham, *The Roman Imperial Coinage*, II, *Vespasian to Hadrian*, London 1926, repr. 1962; I. A. Carradice, T. V. Buttrey, *The Roman Imperial Coinage*, Vol. II, Part 1; from AD 69 to AD 96, Vespasian to Domitian, London 2007; H. Mattingly, E. A. Sydenham, *The Roman Imperial Coinage*, III, *Antoninus Pius to Commodus*, London 1930, repr. 1962; H. Mattingly, E. A. Sydenham, *The Roman Imperial Coinage*, IV/1, *Pertinax to Geta*, London 1936, repr. 1962; H. Mattingly, E.A. Sydenham, C.H.V. Sutherland; *The Roman Imperial Coinage*, IV/2, *Macrinus to Pupienus*, London 1938; H. Mattingly, E.A. Sydenham, C.H.V. Sutherland; *The Roman Imperial Coinage*, IV/3; *Gordian III to Uranius Antoninus*, London 1949; Webb P.H., *The Roman Imperial Coinage*, V/1, London 1968; Webb P.H., *The Roman Imperial Coinage*, V/2, London 1968; C.H.V. Sutherland; *The Roman Imperial Coinage*, VI; *From Diocletian's reform to the death of Maximinus*, London 1967; Bruun P.M., *The Roman Imperial Coinage*, VII, *Constantine and Licinius A.D. 313–337*, London 1966; Kent J.P.C., *The Roman Imperial Coinage*, VIII, *The family of Constantine I A.D. 337–364*, London 1981; Pearce J.W.E., *The Roman Imperial Coinage*, IX, *Valentinian I to Theodosius I*, London 1951.

SNGANS – Meshorer, Ya'akov. 1981. *Sylloge nummorum graecorum: The collection of the American Numismatic Society*, pt. 6. Palestine-South Arabia. New York 1981.

WBR – W.H. Waddington, E. Babelon et Th. Reinach, *Recueil général des Monnaies grecques d'Asie Mineure, Nicée et Nicomédie*, Paris, 1910.

ЛИТЕРАТУРА/LITERATURE

Allason-Jones, L. 2005

Women in Roman Britain, Bootham 2005: The Council for British Archaeology.

Alberici, A. and Harlow, M. 2007

Age and Innocence: Female transitions to Adulthood in Late Antiquity, in: *Constructions of Childhood in Ancient Greece and Italy*, (eds.) A. Cohen and J. B. Rutter, Athens: The American School of Classical Studies at Athens, 193–204.

Barber, B. and Bowsher, D. 2000

The Eastern Cemetery of Roman London: excavations 1983–1990, MoLAS monograph 4, London: Museum of London Archaeology Service.

Barnes, T. D. 1982

The New Empire of Diocletian and Constantine, Cambridge Mass, London 1982: Harvard University Press.

Batten, A. 2010

Clothing and Adornment, *Biblical Theology Bulletin* Vol. 40, No. 3: 148–159.

Baxter, J. E. 2005

The Archaeology of Childhood: Children, Gender and Material Culture, Oxford: Altamira Press.

Becker, H. 2016

Roman women in the urban economy. Occupations, social connections and gendered exclusions, in: *Women in Antiquity: Real Women Across the Ancient World*, (eds.) J. Turfa and S. Budin, London: Routledge, 915–931.

Berg, R. 2002

Wearing wealth. *Mundus muliebris* and *ornatus* as status markers of Women in Imperial Rome, in: *Women, wealth and power in the Roman empire*, (eds.) P. Setälä, R. Berg, R. Hälikkä, M. Keltanen, J. Pölönen and V. Vuolanto, Rome: Institutum Romanum Finlandiae, 15–73.

Bergmann, M. 1977

Studien zum römischen Porträt des 3. Jahrhunderts n. Chr., Bonn: Habelt.

Bieber, M. 1955

The Sculpture of the Hellenistic Age, New York: Columbia University Press.

Bikić, V. 1997

Rezultati zaštitnih arheoloških iskopavanja u Knez Mihailovoj ulici br. 46–48, *Singidunum* 1, 1997: 157–168.

Bikić, V., Nikolić-Đorđević, S. i Simić, Z. 2002

Istraživanja na lokalitetu Studenski trg br.9, *Singidunum* 3:183–220.

Bjelajac, Lj. 1990

Terra sigillata u Gornjoj Meziji, Import i radionice Viminacium-Margum, Beograd: Arheološki institut.

Bjelajac, Lj. 1996

Amfore gornjomezijskog Podunavlja, Beograd: Arheološki institut.

Блажић, С. 1995

Остаци животињских врста са локалитета на траси ауто-пута кроз Срем, у: *Археолошка истраживања дуж ауто-пута кроз Срем*, (ур.) З. Вапа, Нови Сад: Покрајински Завод за заштиту споменика културе, 331–346.

Blažić, S. 2006

Fauna arheoloških lokaliteta u Vojvodini, Novi Sad: Muzej Vojvodine.

Blumenfeld, J. 1999

Racial Identification in the Skull and Teeth, *The University of Western Ontario Journal of Anthropology*, Vol. 8 Iss. 1: 20–33.

Богдановић А. 2017

Керамичке посуде са печатним орнаментима из Виминацијума“, *Зборник Народној музеја XXIII/1*: 267–282.

Bogdanović, I. 2009

Rezultati arheološko-geofizičkih istraživanja na lokalitetu Kod Koraba (istočna nekropola Viminacijuma), *Archaeology and Science* 5: 83–110.

Bogdanović, I. and Vujović, M. 2015

The terracotta lamp in the shape of a gladiator's helmet from the Viminacium amphitheatre, *Arheološki vestnik* 66: 317–331.

Bogdanović, I. and Nikolić, S. 2017

In the Beginning There Was a Timber Construction... The Wooden Amphitheatre of Viminacium, in: *Columna Traiani. Traianssäule – Siegesmonument und Kriegsbericht in Bildern: Beiträge der Tagung in Wien anlässlich des 1900. Jahrestages der Einweihung, 9–12 Mai 2013*, (eds.) F. Mitthof and G. Schörner, Wien: Holzhausen, 87–94.

Бојовић, Д. 1975

Прилог урбаној историји Београда у периоду римске доминације, *ГГБ XXII*, 1975: 5–27.

Бојовић, Д. 1977

Римске терме у парку на Студентском тргу у Београду, *ГГБ XXIV*, 1977: 5–22.

Бојовић, Д. 1982

Прилог проучавању култа подунавског коњаника, *Сџаринар XXXII* (1981): 79–82.

Војовић, Д. 1983

Rimske fibule Singidunuma, Beograd: Muzej grada Beograda.

Војовић, Д. 1984

Rimski mač iz Singidunuma, *Vesnik* 30: 201–207.

Војовић, Д. 1996

Le Camp de la Légion IV Flavia à Singidunum, in: *Roman Limes on the Middle and Lower Danube*, (ed.) P. Petrović, Belgrade: Archaeological Institute, 53–68.

Vomgardner, D. L. 2002

The Story of the Roman Amphitheatre, London and New York: Routledge.

Борић-Брешковић, Б. 1992

Реверсне представе на новцу муниципијума Стоби, *Нумизматичар* 15: 25–46

Борић-Брешковић, Б. 2009

Античка нумизматика у Србији. Збирке и истраживања, *Антички свет, европска и српска наука*, Београд: Народни музеј, 9–29.

Борић-Брешковић, Б. 2013

Римска управа и римско царско ковање у доба Принципата; Ковница новца у Сирмијуму, *Златни пресек*, Београд: Народни музеј, 142–143.

Borić-Brešković, B. and Popović, P. 2006

Coins of the Roman Republic. Collections of the National Museum in Belgrade and Belgrade University, Beograd: National Museum.

Borić-Brešković, B. and Vojvoda, M. 2016

A Hoard of denarii and antoniniani from the village of Sikirica near Paraćin (Sikirica I), *Numizmatičar* 34: 7–102.

Borić-Brešković, B. and Vojvoda, M. 2017

Coins of the Stobi Colony from the necropolises of Viminacium – Više Grobalja and Pećine, *Numizmatičar* 35: 7–31.

Borić-Brešković, B. and Vojvoda, M. 2017a

Exhibition: Viminacium – Imperial and Provincial Mint, Viminacium: 1–10.

Borić-Brešković, B. and Vojvoda M. 2018

Circulation of Provincial Coins of the Viminacium Colony, In: *VIVERE MILITARE EST, From Populus to Emperors - Living on the Frontier, Vol. II*, Belgrade: Institute of Archaeology, 73–100.

Bošković Robert, A. 2006

Le Culte de Jupiter en Mésie Supérieure, Paris 2006.

Bratož, R. 2003

Dioklecijanovo preganjanje kristijanov v provincah srednjega Podunavja in zahodnega Balkana, u: *Mednarodni znanstveni simpozij ob 1700-letnici smrti Viktora Ptuijskega*, (ur.) S. Kranjc, Ptuj: Minoritski samostan sv. Viktorina, 29–98.

Brodribb, G. 1979

Markings on tile and brick, in: *Roman brick and tile, studies in manufacture, distribution and use in the western Empire*, (ed.) A. McWhirr, Oxford: Bar International Series 68, 211–221.

Brødholt, I. 2012

Socialization of infants and children in Roman Britain. An analysis of burial customs with special focus on the Lankhills cemetery, M.A. Thesis. University of Oslo.

Брукнер, О. 1976

Vicus и villa rustica у пограничној зони лимеса између Cusum-а и Bononia-e, *Грађа за истраживање сџменика културе Војводине VI-VII*: 19–43.

Брукнер, О. 1995

Римска насеља и виле рустике, у: *Археолошка истраживања дуж аутоуића кроз Срем* (ур.) З. Вапа, Нови Сад: Покрајински завод за заштиту споменика културе, 137–174.

Bruun, P. 1961

Studies in Constantinian Chronology, *Numismatic Notes and Monographs* No. 146, New York: The American Numismatic Society.

Bugarски, I. 2005

Ulomak poznorimskog paradnog šlema iz Singidunuma, *Singidunum* IV:137–146.

Валтровић, М. 1885

Римски гробови у облику бунара, *Сџаринар* II (1885): 35–45, 69–74.

Валтровић, М. 1886

Старохришћански саркофаг нађен у Београду, *Сџаринар* III (1886): 70–71.

Валтровић, М. 1891

Добри пастир, *Сџаринар* VIII (1891): 109–130.

Varbanov, I. 2005

Greek Imperial Coins. Thrace (from Adbera to Pautalia), Vol. II, Bourgas.

Васић, М. 1895

Колонија Виминацијум – археолошка студија, *Сџаринар* XII (1895): 1–61.

Васић, М. 1983

Налаз солида Теодосија II у каструму Понтес, *Нумизмаиичар* 6: 99–112

Васић, М. и Јовановић, Ђ. 1987

Мермерна икона Либерера и Либере, *Ђердајске свеске* IV = *Cahiers des Portes de Fer* 4: 127–134.

Vasić, M. 2001

On the Porphyry Head from Niš once more, *Сџаринар* L: 245–251.

Vasić, M. 2003

The Ripa Pannonica in Serbia, The Roman Army in Pannonia – An archaeological guide of the Ripa Pannonica, (ed.) Zs. Visy, Budapest, Teleki Laszlo Foundation.

Васић, М. 2004

Хроника ископавања Медијане 2001–2002. године, *Сџаринар* LIII-LIV: 288–294.

Vasić, M. 2007

Felix Romuliana (Gamzigrad) – Palast und Gedenkmonument des Kaiser Galerius, in: *Roms Erbe auf dem Balkan. Spätantike Kaiservillen und Stadtanlagen in Serbien*, (eds.) U. Brandl, M. Vasić, Mainz am Rhein: Verlag Philipp von Zabern, 33–53.

Vasić, M. 2008

Prolasci i boravci rimskih imperatora u Nišu krajem III i u IV veku, *Naissus* I: 7–23.

Васић, М. 2008

Злајини и сребрни новац касне антике (284–450. године) из збирке Народној музеја у Београду. Београд: Народни музеј.

Vasić, M. 2013

Cities and imperial villae in Roman provinces in the territory of present day Serbia, in: *Constantine the Great and the Edict of Milan 313. The birth of Christianity in the Roman provinces on the soil of Serbia*, (eds.) I. Popović, B. Borić-Brešković, Archaeological Monographs 22: Belgrade: National Museum, 76–101.

Васић, М. 2015

Оставе римског новца из III века и земљишни посед на територији провинције Горње Мезије, *Зборник Народној музеја* XXII/1: 97–130.

Vasić, M., Milošević, G., Gavrilović Vitas, N., and Crnoglavac, V. 2016

Constantine's villa at Mediana, Niš: National Museum Niš.

Vasić, Č. 1995

Chronological Relations of Palace and Fortification System of Gamzigrad, in: *The Age of Tetrarchs* (ed. D. Srejović), Belgrade: Gallery of the Serbian Academy of Sciences and Art, 315–323.

Величковић, М. 1972

Римска сивна бронзана њласџика у Народној музеју, Београд: Народни музеј.

Vojvoda, M. and Mrđić, N. 2015

Coin Finds from Viminacium Necropolis Više grobalja and their Role in Funeral Ritual, Beograd: Institute of Archaeology.

Vojvoda, M. and Mrđić, N., 2017

Coin Finds from Viminacium Necropolis Pećine and their Role in Funeral Ritual. Beograd, 2017.

Vojvoda, M., and Crnobrnja, A. 2018 (in print)

Circulation of the coins of Bithinian mint of Nicaea in *Moesia Superior; Proceedings of the Symposium Circulation of the Antique Coins in Southeastern Europe*, (eds.) V. Ivanišević, B. Borić-Brešković, M. Vojvoda, Belgrade: Institute of Archaeology.

Vujović, M. 2001

Gladii from Dubravica: A contribution to the study of Roman swords on the territory of Serbia, in: *Vestigatio vetustatis, to Aleksandrina Cermanović – Kuzmanović, from friends, colleagues and students*, Beograd: Filozofski fakultet, Centar za arheološka istraživanja, 119–133.

Vujović, M. 2003

Late Roman Belt Phalerae from the Territory of Serbia, in: *Rad Dragoslava Srejovića na istraživanju antičke arheologije*, Memorijal Dragoslava Srejovića, Zbornik radova 2, Kragujevac, Centar za naučna istraživanja SANU i Univerziteta u Kragujevcu, 211–223.

Вујовић, М. 2011

Представе гладијатора са римских налазишта у Србији, *Зборник Народној музеја* XX-1: 243–276.

Vujović, M. 2011

Ceramic Plaque with Two Gladiators from Viminacium, *Весник Војној музеја* 38: 199–206.

Vujović, M. 2012

Few contributions on the Late Roman helmets from Iron Gate, *Весник Војној музеја* 39: 29–43.

Vujović, M. 2013

Roman Weapons and Military Equipment from Singidunum, *Vesnik Vojnog muzeja* 40: 29–48.

Vujović, M. 2014

Рановизантијски кантар из Београда, *Сѵаринар* LXIV: 161–183.

Vujović, M. 2017

Ring mail from Galerius's burial Rite at Gamzigrad (Romuliana), in: *Ante portam auream: studia in honorem professoris Aleksandar Jovanović*, (ed.) M. Vujović, Belgrade: Faculty of Philosophy, 239–250.

Vuković, S. 2010

Ostaci životinja sa jugozapadnog dela lokacije Pirivoj (Viminacijum), *Arheologija i prirodne nauke* 5: 57–82.

Вуковић, С. 2011

Медвед у римском спектаклу. Студија случаја амфитеатра у Виминацијуму, *Гласник Српској археолошкој друштва* 27: 315–338.

Vuković, S. 2015

Životinje u rimskim amfiteatrima. Studija slučaja amfiteatra u Viminacijumu, neobjavljena doktorska disertacija, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu.

Vuković-Bogdanović, S. 2017

Roman archaeozoology in Serbia: State of the discipline and preliminary results, *Arheologija i prirodne nauke* 12: 99–114.

Vuković, S. and Bogdanović, I. 2013

A Camel Skeleton from the Viminacium Amphitheatre, *Сѵаринар* LXIII: 251–267.

Vuković-Bogdanović, S. and Blažić, S. 2014

Camels from Roman Imperial sites in Serbia, *Anthropozoologica* 49: 281–295.

Vuković, S. and Jovičić, M. 2015

Dog Burials from the Cemeteries of the Roman City of Viminacium (*Moesia Superior*, Kostolac, Serbia)⁶, in: *LIMES XXII. Proceedings of the 22nd International Congress of Roman Frontier Studies. Ruse, Bulgaria, September 2012.*, (eds.) L. Vagalinski, N. Sharankov, Sofia: National Archaeological Institute with Museum Bulgarian Academy of Sciences, 687–702.

Вулић, Н. 1934

Passio sanctorum IV coronatorum, *Гласник Српске Краљевске Академије* LXXXII: 1–22.

Вулић, Н. 1941–48

Антички споменици наше земље, *Сѵоменик СКА*, ХCVIII: 1–335.

Вучковић-Тодоровић, Д. 1966

Светилиште Јупитера Долихена у Брзој Паланци, *Сѵаринар* XV–XVI: 173–182.

Gabričević, M. 1986

Rtkovo – Glamija I, – une forteresse de la basse époque, *Ђердајске свеске III = Cahiers des Portes de Fer* 3: 71–91.

Габричевић, М. 1987

Натпис са локалитета Гламија I, *Ђердајске свеске IV = Cahiers des Portes de Fer* 4: 144–146.

Gavrilović, N. 2010

Kultovi maloazijskih i sirijskih božanstava u rimskim provincijama na centralnom Balkanu, neobjavljena doktorska disertacija, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu.

Gavrilović, N. 2010a

The Cult of Mars in Central Balkans: A Roman or Romano-Celtic Deity?, in: *Celtic Religion Across Space and Time*, (ed.) J. Alberto Arenas-Esteban, Albacete 2010, 266–278.

Gavrilović, N. 2011

Ceramic *Crustulum* with the Representation of Nemesis-Diana from Viminacium: A Contribution to the Cult of Goddess Nemesis in Roman Provinces of Central Balkans, *Сѵаринар* LXI: 191–203.

Gavrilović, N. 2014

Kult Herkula i Merkura u Gornjoj Meziji od I do IV veka n. e., Beograd 2014: Arheološki institut.

Garašanin, M. 1968

Razmatranja o nekropolama tipa Mala Kopašnica-Sase. Ka antičkom razgraničenju Ilira i Dačana u rimsko doba, *Godišnjak VI*: 5–34.

Гарашанин, М., Васић, М. и Марјановић-Вујовић, Г. 1984

Трајанов мост – Castrum Pontes, *Ђергајске свеске II = Cahiers des Portes de Fer 2*: 25–84.

Kult Herkula i Merkura u Gornjoj Meziji od I do IV veka n. e., Beograd 2014: Arheološki

Golvin, J. C. 1988

Lamphithéâtre romain: Essai sur la theorisation de sa forme et de ses fonctions, Paris: Diffusion De Boccard.

Golubović, S. 2008

Grobovi u obliku bunara sa nekropola Viminacijuma, Beograd: Arheološki institut.

Grbić, D. 2013

The Thracian Hero on the Danube. New Interpretation of an Inscription from Diana, *Balkanica XLIV*: 7–20.

Gummerus, H. 1932

Der Arztstand im römischen Reiche nach den Inschriften I, Commentationes humanarum litterarum III. 6, Helsingfors: Akademische Buchhandlung.

Gušić, S. 1977

Објекат са мозаицима на Винику, *Нишки зборник 4*: 91–96.

Davidov, D., Pešić, D. and Jocić, M. 2004

Arheološko blago Niša od neolita do srednjeg veka = Archaeological treasure of Niš from the Neolithic to the Middle Ages. Beograd: Srpska akademija nauka i umetnosti.

D'Ambra, E. 2007

Roman Women, New York: Cambridge University Press.

Daremberg, C. and Saglio, E. 1904

Dictionnaire des Antiquités, Grecques et Romaines, Tome III, Paris: Hachette.

Dasen, V. 2009

Roman birth rites of passage revisited, *Journal of Roman Archaeology 22*(1): 199–214.

Dasen, V. 2010

Archeologie funéraire et histoire de l'enfance dans l'Antiquité: nouveaux enjeux, nouvelles

Perspectives, in: *L'Enfant et la mort dans l'Antiquité I. Nouvelles recherches dans les nécropoles grecques Le signalement des tombes d'enfants*, (eds.) A. Guimier-Sorbets et Y. Morizot, Paris: De Boccard, 19–44.

Dautova-Ruševljan, B. and Vujović, M. 2006

Римска војска у Срему, Novi Sad: Muzej Vojvodine.

Dautova-Ruševljan, V. and Vujović, M. 2011

Late Roman Helmet from Jarak, Novi Sad: Muzej Vojvodine.

Delbrueck, R. 1932

Antike Porphywerke. Studien zur spätantiken Kunstgeschichte, vol. 6, Berlin–Leipzig: Walter de Gruyter inc.

Del Bufalo, D. 2012

Porphyry. Red Imperial Porphyry. Power and Religion, Turin: Umberto Allemandi and C.

Dimitrijević, D. 1969

Istraživanje rimskog limesa u istočnom Sreму s posebnim osvrtom na pitanje komunikacija, *Osječki zbornik XII*: 81–121.

Drča, S. 2001

Claudius Magnus medicus, *Zbornik Narodnog muzeja Niš 10*: 19–26.

Dušanić, S. 1968

Римска војска у источном Срему, *Зборник радова Филозофској факултету (Београд)* 10–1: 87–113.

Dušanić, S. 2003

Diocletian's Visitas to Quarries and Mines in the Danubian Provinces, in: *Die Archäologie und Geschichte der Region des Eisernen Tores zwischen 275/602 N. Chr.*, Kolloquium in Drobeta-Turnu Severin (2.-5. November 2001), București: Rumänisch-jugoslawische Kommission für die Erforschung der Region des Eisernen Tores, 9–15.

Ђурић, S. 1985

The Late Antique Painted Tomb from Beška, *Zoograf* 16: 5–18.

Živaljević, I. 2017

Ribolov na Djerdapu u ranom holocenu (10.-6. milenijum pre n.e.), neobjavljena doktorska disertacija, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu.

Živaljević, I., Askeyev, V., Galimova, D. N., Askeyev, O. V., Monakhov, S. P. and Stefanović, S. in press

Size estimations of sturgeons (Acipenseridae) from the Mesolithic-Neolithic Danube Gorges, in: *Proceedings of the 9th Conference on the Mesolithic in Europe*, (eds.) D. Borić, D. Antonović, S. Stefanović and B. Mihailović, Oxford: Oxbow books.

Živić, M. 2011

Artistic Achievements in the Imperial Palace, in: *Felix Romuliana – Gamzigrad*, (ed.) I. Popović, Belgrade: Institute of Archaeology, Institute for Theological Research: 107–139.

Zeiller, J. 1918

Les origines chrétiennes dans les provinces danubiennes de l'Empire romain. Paris: E. de Boccard.

Zeiller, J. 1967

Les origines chrétiennes dans les provinces danubiennes de l'Empire romain, Roma: L'Erma di Bretschneider.

Зотовић, Љ. 1994

Рано хришћанство у Виминицијуму кроз изворе и археолошке споменике, *Viminacium* 8–9: 59–72.

Зотовић, Љ. и Јордовић, Ч. 1990

Viminacium I, некропола Више Гробаља. Археолошки институт: Београд.

Zuckerman, C. 1994

Les campagnes des tétrarques, 296–298. Notes de chronologie, *Antiquité tardive* 2: 65–70.

Iványi, D. 1935

Die panonischen Lampen-ein typologisch-chronologische Übersicht, Budapest: Sárkány-druckerei.

Ivanišević, V. 2015

The Danubian Limes of the Diocese of Dacia in the 5th Century, Romania Gothica II, in: *The Frontier World Romans, Barbarians and Military Culture*, (ed.) T. Vida, Budapest: Eötvös Loránd University, Institute for Archaeological Sciences, Martin Optiz Kiadó, 653–665.

Ivanišević, V. and Nikolić-Đorđević, S. 1997

Novi tragovi antičkih fortifikacija u Singidunumu – Lokalitet Knez Mihailova 30, *Singidunum* 1: 65–150.

Ivanišević, V. and Bugarski, I. 2018

Roman ditches' in: *Bačka and the outer limites of Pannonia, Vadrózsából tündérsípöt csináltam, Tanulmányok Istvánovits Eszter 60. születésnapjára*, Nyíregyháza: Kiadja a Jósa András Múzeum, 223–239.

Јанковић, Ћ. 1981

Истраживање споменика у Врелу, Шаркамен, *Старинар* XXX: 87–94.

Jarak, M. 2011

Ranohrišćanski mučenici Panonije, u: *1700 godina svetih Srijemskih mučenika, Zbornik radova s međunarodnog simpozija o 1700. obljetnici Sirmijsko-panonskih mučenika (3004–2004)*, (prir.) D. Damjanović, Đakovo: Katolički bogoslovni fakultet u Đakovu, 51–70.

Jeremić, G. 2007

Мозаици грађевине са октогоном из античког Наиса у: *Ниш и Византија. Зборник радова V* (ур.) М. Ракоција = *Niš and Byzantium. The Collection of Scientific Works V* (ed.) M. Rakocija, Ниш; Град Ниш, ИГП „Просвета“, 87–97.

Jeremić, G. 2013

Burials in *Naissus* in Late Antiquity – case study of the necropolis in Jagodin Mala, in: *Constantine the Great and the Edict of Milan 313. The birth of Christianity in the Roman provinces on the soil of Serbia*, (ed.) I. Popović, B. Borić-Brešković, Belgrade: National Museum in Belgrade, 126–135.

Jeremić, G., Pić, O. 2018

Evidence of Early Christianity on the Danube Limes, from Singidunum to Aquae, in: *Vivere militare est. From populus to emperors. Living on the frontiers*, (ed.) M. Korać, Belgrade: Institute of Archaeology, 197–246.

Jeremić, M. 2000

Brick kilns in Sirmium, *Starinar* L: 131–154.

Јовановић, А. 1975

Неки аспекти проблема скупног налаза скулптура са Медијане код Ниша, *Сџаринар* XXIV–XXV: 56–65.

Јовановић, А. 1984

Римске некрополе на територији Југославије, Београд: Универзитет у Београду, Филозофски факултет, Центар за археолошка истраживања.

Јовановић, А. 1984

Хајдучка Воденица, касноантичко и рановизантијско утврђење, *Сџаринар* XXXIII–XXXIV: 319–331.

Jovanović, A. 2000

Romanization and ethnic elements in burial practice in the southern part of Pannonia Inferior and *Moesia Superior*, in: *Burial, Society and Context in the Roman World*, (ed.) John Pearce, Oxford: Oxbow, 204–214.

Jovičić, M. and Milovanović, B. 2017

Roman brick kiln from the eastern necropolis of Viminacium, *Archaeology and science* 12: 19–38.

Jovičić, M. and Redžić, S. 2011

Late Roman Villa on the Site Livade kod Ćuprije – A Contribution to the Study of Villae Rusticae in the Vicinity of Viminacium, *Archaeology and Science* 7: 369–385.

Jones, R. 1977

A quantitative approach to Roman burial, in: *Burial in the Roman world*, (ed.) Richard Reece, London: Council for British Archaeology, 20–25.

Јордовић, Ч. 1994

Грнчарски и цигларски центар у Виминацијуму, *Саопштења* XXVI: 95–106.

Keller, E. 1971

Die spätrömischen Grabfunde in Südbayern, München: C. H. Beck'sche Verlagsbuchhandlung.

Кораћ, М. 1986

Medicus et chirurgus ocularius из Виминацијума, *Сџаринар* XXXVII: 53–71.

Кораћ, М. 2000

Slikarstvo Viminacijuma, Požarevac: Narodni muzej Požarevac.

Кораћ, М. 2018

Oil-lamps from Viminacium (Upper Moesia), Belgrade: Institute of Archaeology.

Кораћ, М., Mrđić, N. and Mikić, M. 2006

Kartiranje rimskog akvedukta na Viminacijumu uz pomoć globalnog sistema za pozicioniranje (GPS), *Archaeology and Science* 2: 7–20.

Кораћ, М. and Golubović, S. 2009

Viminacium. Više globalja, tom 2, Belgrade: Archaeological Institute.

- Korać, M., Golubović, S. and Mrđić N. 2009**
Itinerarium Romanum Serbiae, Belgrade: Centre for New Technology.
- Korać, M. and Ricl, M. 2017**
 New Gold and Silver Amulets from *Moesia Superior* (Serbia), *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 203: 164–176.
- Kotansky, R. 1994**
Greek Magical Amulets. The Inscribed Gold, Silver, Copper, and Bronze Lamellae. Part I: Published Texts of Known Provenance (Papyrologia Colonensia XXII.1), Köln: Westdeutscher Verlag.
- Kousoulis et al. 2012,**
 A. Kousoulis, K. Economopoulos, M. Hatzinger, A. Eshraghian and S. Tsiodras, The Fatal Disease of Emperor Galerius, *Journal of the American College of Surgeons* 215 (2012), 890–893:
- Крунић, С. 1992**
Римски медицински и фармацеујски инструменти из Сингидунума и околине, Београд: Музеј града Београда.
- Крунић, С. (прир.) 1997**
Античка бронза Сингидунума = Antique Bronze from Singidunum, Каталог изложбе 49, Београд: Музеј града Београда.
- Крунић, С. 2011**
Античке светилке из Музеја града Београда и начини илуминације у Сингидунуму од I до почетка V века, Београд: Музеј града.
- Kuzmanović-Novović, I. 2017**
 Dextrarum Iunctio in the Art of Antiquity, in: *Ante portam auream: studia in honorem professoris Aleksandar Jovanović*, (ed.) M. B. Vujović, Belgrade: Faculty of Philosophy, 115–128.
- Künzl, E. 1983**
Medizinische Instrumente aus Sepulkralfunden der römischen Kaiserzeit, Köln-Bonn: Rheinland Verlag.
- Kurzmann, R. 2006**
Roman military brick stamps: a comparison of methodology, BAR international series 1543, Oxford: BAR Publishing.
- Larsson Lovén, L. 1998**
 Lanam fecit – Woolworking and Female Virtue, in: *Aspects of Woman in Antiquity*, (eds.) L. Larsson Lovén and A. Strömberg, Jonsered: Paul Aströms Förlag, 85–95.
 27, 28 et 29 mai 1987, (eds.) C. Domergue, C. Landes et J.-M. Pailler, Lattes: Imago, 203–215.
- Laubscher, H. P. 2000**
 Beobachtungen zu tetrarchischen Kaiserbildnissen aus Porphyry, *Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts* 114: 207–252.
- Le Roux, P. 1990**
 L'amphithéâtre et le soldat sous l'Empire romain“, in: *Spectacula I. Gladiateurs et amphithéâtres: Actes du colloque tenu à Toulouse et à Lattes les 26,*
- Летица, З. 1984**
 Мале Ливадице, насеље старијег гвозденог доба, *Сџаринар*, XXXIII-XXXIV: 183–184.
- Loeschcke, S. 1919**
Lampen aus Vindonissa. Ein Beitrag zur Geschichte von Vindonissa und des antiken Beleuchtungswesens, Zürich: Beer and Cie.
- L'Orange, H. P. 1984**
Das spätantike Herrscherbild von Diokletian bis zu den Konstantin Söhnen 284–361 n. Chr., Berlin: Mann.
- Madgearu, A. 2012**
Împăratul Galerius, Târgoviște: Cetatea de Scaun.

Malgouyres, Ph., ed. 2003

Porphyre. La pierre pourpre, des Ptolémées aux Bonaparte, Paris: Réunion des Musées nationaux.

Manojlović-Marijanski, M. 1964

Kasnorimski šlemovi iz Berkasova, Novi Sad: Vojvođanski Muzej.

Марић, Р. 1951

Ископавања на Орашју. Претходни извештај о радовима у 1948. и 1949. години, *Сџаринар* II: 113–132.

Martin-Kilcher, S. 2000

Mors Immatura in the Roman World – a Mirror of Society and Tradition”, in: *Burial, Society and Context in the Roman World*, (eds.) J. Pearce, M. Millett, M. Struck, Oxford: Oxbow Books, 63–76.

Marcos, M. 2013

Portrait of persecutor: the defeat of Maximinus Daia in Christian historiography, in: *Polidoro. Studi offerti ad Antonio Carile*, (ed.) G. Vespignani, Spoleto: Studi italiano de studi sull Alto Medioevo, 13–36.

Mac Mullen, R. 1987

Constantine, London–New York–Sydney: Routledge.

Микић, Ж. 1980

О антрополошким типовима присутним у античким некрополама Виминацијума, *Сџаринар* XXXI: 117–122.

Mikić, Ž. 1999

Die Gepiden von Viminacium in der Völkerwanderungszeit Anthropologischer Beitrag, *Anthropologischer Anzeiger* Jg. 57: 257–268.

Miks, C. 2007

Studien zur römischen Schwertbewaffnung in der Kaiserzeit. Kölner Studien zur Archäologie der römischen Provinzen, Band 8, Rahden: Verlag Marie Leidorf.

Milovanović, B. 2016

Inhumacija djece na nekropoli Više grobalja antičkog Viminacija“, *Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu*, 3, XLIX: 95–122.

Milovanović, B. and Anđelković Grašar, J. 2017

Female power that protects: Examples of the apotropaic and decorative functions of the Medusa in Roman visual culture from the territory of the central Balkans, *Сџаринар* LXVII: 167–182.

Милошевић, П. 1987

Наоружање и опрема римског ратника у доба освајања и консолидације долине Саве, у: *Почеци романизације у југоисточном делу провинције Паноније*, (ур.) О. Брукнер, В. Даутова-Рушевљан, П. Милошевић, Нови Сад: Матица Српска, 13–24.

Минић, Д. 1984

Манастир, праисторијско, античко и средњовековно налазиште, *Сџаринар* XXXIII-XXXIV: 153–157.

Mirković, M. 1968

Rimski gradovi na Dunavu u Gornjoj Meziji, Beograd: Arheološko društvo Jugoslavije.

Mirković, M. 1971

Sirmium – its History from the I Century A.D. to 582 A.D., in: *Sirmium I*, (ed.) V. Popović, Beograd: The Archaeological Institute, 5–94.

Mirković, M. 1986

Viminacium et Margum, in: *Inscriptions de la Mésie Supérieure*, Vol. II, Beograd: Centre d'études épigraphiques et numismatiques de la Faculté de philosophie de l'Université de Beograd.

Mirković, M. 1996

The Iron Gates (Đerdap) and the Roman Policy on the Moesian Limes AD 33–117, in: *Roman Limes on the Middle and Lower Danube*, (ed.) P. Petrović, Belgrade: Archaeological Institute.

Mirković, M. 2006

Sirmium. Istorija rimskog grada od I do kraja VI veka, Sremska Mitrovica: Blago Sirmijuma.

Мирковић, М. 2014

Диоклецијан, Београд: Службени гласник.

Mihajlović, V. 2011

Adultery in the Mirror: Roman Mirror from Viminacium, Myth, Moral and Rite of Passage, у: *Античка и савремени свет: религија и култура, зборник радова*, (ур.) К. Марицки Гађански, Београд: Друштво за античке студије Србије и Институт за теолошка истраживања, 178–193.

Montgomery, H. 2000

From Friend to Foe: The Portrait of Licinius in Eusebius, *Symbolae Osloenses* 75: 132–138.

Mócsy, A. 1974

Pannonia and Upper Moesia. A History of the Middle Danube Provinces of the Roman Empire, London and Boston: Routledge and Kegan Paul.

Мушмовъ Н. А. 1912

Антички монети на Балкански полуострв, София 1912.

McWhirr, A. 1984

The production and distribution of brick and tile in Roman Britain, neobjavljena doktorska disertacija, University of Leicester.

McComish, J. M. 2015

A Guide to Ceramic Building Material“, *York archaeological trust, web based report number 2015/36*. <https://www.yorkarchaeology.co.uk/>, приступљено 02. 08. 2018. године.

Nedeljković, D. 2009

Pregled arheozooloških istraživanja Sirmijuma – lokalitet 85 (2002–2005), *Zbornik Muzeja Srema* 8: 7–42.

Nikolić-Đorđević, S. 2000

Antička keramika Singidunuma, *Singidunum* 2, 11–244.

Nikolić, S. and Pop-Lazić, S. 2005

Ostaci antičke urbane zone na dunavskoj padini, *Singidunum* 4: 7–43.

Nikolić, S. and Raičković, A. 2008

Ceramic Balsamaria – Bottles: the Example of Viminacium, *Сѵаринар* LVI: 327–334.

Nikolić S. and Raičković, A. 2009

Prosopomorph vessels from *Moesia Superior*“, *Сѵаринар* LVIII: 135–153.

Nikolić, S. and Bogdanović, I. 2012

Research of the Viminacium Amphitheater in 2011, in: *Archaeology in Serbia: Projects of the Archaeological Institute in 2011*, (eds.) D. Antonović, S. Golubović, i V. Bikić, Belgrade: Arheološki institut, 42–45.

Nikolić, S., Bogdanović, I. i Jevtović, Lj. 2014

Arheološka istraživanja viminacijumskog amfiteatra u 2012. godini, u: *Arheologija u Srbiji: Projekti Arheološkog instituta u 2012. godini*, (ur.) D. Antonović, S. Golubović i V. Bikić, Beograd: Arheološki institut, 58–61.

Nikolić, S., Bogdanović, I., Jevtović, Lj. i Stojić, G. 2014a

Arheološka istraživanja viminacijumskog amfiteatra u 2013. godini, u: *Arheologija u Srbiji: Projekti Arheološkog instituta u 2013. godini*, (ur.) D. Antonović, S. Golubović i V. Bikić, Beograd: Arheološki institut, 48–52.

Nikolić, S., Jevtović, Lj. and Stojić, G. 2014b

Archaeological research of the area of the Viminacium amphitheater in 2014, in: *Archeology in Serbia. Projects of the Archaeological Institute in 2014*, (eds.) I. Bugarski, N. Gavrilović Vitas, V. Filipović, Belgrade: Arheološki institut, 93–98.

Nikolić, S. and Bogdanović, I. 2015

- Recent Excavations on the Amphitheatre of Viminacium (Upper Moesia), in: *Proceedings of the 22nd International Congress of Roman Frontier Studies, Ruse, Bulgaria, September 2012*, (eds.) L. Vagalinski and N. Sharankov, Sofia: National Archaeological Institute with Museum Bulgarian Academy of Sciences, 547–555.
- Nikolić, S., Jevtović, Lj., Stojić, G. and Rogić, D. 2017**
Arheološka istraživanja prostora viminacijumskog amfiteatra u 2015. godini, u: *Arheologija u Srbiji: Projekti Arheološkog instituta u 2015. godini*, (ur.) I. Bugarski, N. Gavrilović Vitas i V. Filipović, Beograd: Arheološki institut, 63–70.
- Nikolić, E., Milovanović, B. and Raičković Savić, A. 2017**
Contribution to the Study of Roman Architecture in Viminacium: Research of Thermae Masonry Techniques, *Archaeologia Bulgarica* XXI 2017: 39–57.
- Oliver, A. 2000**
Jewelry for the unmarried, in: *I Claudia II: Women in Roman Art and Society*, Vol. 2, (eds.) D. E. E. Kleiner and S. B. Matheson, Austin: University of Texas Press, 115–125.
- Olson, K. 2008**
The Appearance of the Young Roman Girl, in: *Roman Dress and the Fabrics of Roman Culture*, (eds.) J. Edmonson and A. Keith, Toronto: University of Toronto Press, 139–157.
- Petković, Ž. 2002**
Dedikacija Jupiteru i Liberu sa Kosmaja, *Živa antika*: 219–224.
- Petković, S. 2010**
Rimske fibule u Srbiji od I do V veka, Beograd: Arheološki institut.
- Петровић, Б. 1997**
Статуете Божанстава, у: *Античка бронза Синџидунума*, (прир.) С. Крунић = *Antique Bronze from Singidunum*, Београд: Музеј града Београда.
- Petrović, P. 1979**
Naissus-Remesiana-Horreum Margi, in: *Inscriptions de la Mésie Supérieure*, vol. IV, Beograd: Centre d'études épigraphiques et numismatiques de la Faculté de philosophie de l'Université de Beograd.
- Петровић, П. 1981**
О снабдевању римских трупа на Ђердапском лимесу, *Старинар* XXXI: 53–63.
- Petrović, P. 1986**
Timacum Minus und die Kastelle im Timok-Tal, in: *Studien zu den Militärgrenzen Roms 3. 13. Internationaler Limeskongreß – Aalen 1983. Forschungen und Berichte zur Vor und Frühgeschichte in Baden-Württemberg* 20: Stuttgart, 514–518.
- Петровић, П. 1991**
Classis Flavia Moesica на Дунаву у Горњој Мезији, *Старинар* XLII: 207–216.
- Петровић, П. 1993**
Naissus – задужбина цара Константина, у: *Римски царски градови и палате у Србији*, (ур. Д. Срејовић, Београд: Галерија САНУ, 63–69.
- Петровић, П. 1995**
Римски лимес на Дунаву у Доњој Панонији, *Фрушка Гора у античко доба*, (ур.) Н. Тасић, Нови Сад: Матица Српска, 9–32.
- Petrović, P. and Vasić, M. 1996**
The Roman Frontier in Upper Moesia: Archaeological Investigations in the Iron Gate Area – Main Results, in: *Roman Limes On the Middle and Lower Danube*, (ed.) P. Petrović, Belgrade: Archaeological Institute, 15–26.
- Pilipović, S., Milanović, Lj. 2016**
The Jonah sarcophagus from Singidunum: a contribution to the study of early Christian art in the Balkans, *Classica et Christiana* 11: 219–239.
- Pollitt, J. J. 1986**

Art in the Hellenistic Age, Cambridge, Cambridge University Press.

Pop-Lazić, P. 1977

A Votive Plate of Jupiter Dolichenus, *Archaeologia Jugoslavica* XVIII: 41–44.

Pop-Lazić, S. 2002

Nekropole rimskog Singidunuma, *Singidunum* 3: 7–100.

Pop-Lazić, S. 2005

Novi nalazi antičkih grobova u Singidunumu, *Singidunum* 4: 125–136.

Pop-Lazić, S. 2012

Some observations on lead figurines of the goddess Venus in the area between Sirmium and Viminacium, *Сѣаринар*, LXII: 151–164.

Поповић, В. 1967

Увод у топографију Виминацијума, *Сѣаринар* XVIII: 29–53.

Роровић, В. 1987

Die Süddanubischen Provinzen in der Spätantike vom ende des 4. bis zur Mitte des 5. Jahrhunderts, in: *Die Völker Südosteuropas im 6. bis 8. Jahrhundert*, (ed.) B. Hänsel, München: Selbstverl. der Südosteuropa-Gesellschaft: 95–139.

Роровић, В. 1993

Sirmium, a town of emperors and martyrs, in: *Roman Imperial Towns and Palaces in Serbia*, (ed.) D. Srejsović, Belgrade: Gallery of the Serbian Academy of Sciences and Arts, 15–27.

Роровић, И. 1997

Les productions officielles et privées des ateliers d'orfèvrerie de Naissus et de Sirmium, *Antiquité Tardive* 5, 1997: 133–144.

Поповић, И. 1988

Антички оруђе и јовжђа у Србији, Београд, Народни музеј.

Поповић, И. 2001

Касноантички и рановизантијски накит и златна у Народном музеју у Београду, Београд: Народни музеј у Београду.

Роровић, И. (ed.) 2005

Šarkamen (Eastern Serbia): A Tetrarchic Imperial Palace. The Memorial Complex, Belgrade: Archaeological Institute.

Поповић, И. 2005

Дијадема на Константиновом портрету из Ниша: настанак и развој нове царске инсигније, у: *Ниш и Византија / Niš and Byzantium III*, (ур.) М. Ракоција, Ниш: Град Ниш, ДИГП Просвета, 103–117.

Роровић, И. 2007

Šarkamen – eine Residenz- und Begräbnisstätte aus der Zeit des Maximinus Daia, in: *Roms Erbe auf dem Balkan. Spätantike Kaiservillen und Stadtanlagen in Serbien*, (eds.) U. Brandl, M. Vasić, Mainz am Rhein 2007, 80–95.

Роровић, И. (ed.) 2011

Felix Romuliana – Gamzigrad, Beograd: Institute of Archaeology, Institute for Theological Research.

Роровић, И. 2013

Head of Carus (?), Cat. 21; Head of a tetrarch, Cat. 23; Portrait of Galerius, Cat. 24; Portrait of a diarch, Cat. 26, in: *Constantine the Great and the Edict of Milan 313. The Birth of Cristianity in the Roman Provinces on the Soil of Serbia*, (eds.) I. Popović, B. Borić-Brešković, Beograd: National Museum in Belgrade, 290.

Роровић, И. 2016

Porphyry Sculptures from Sirmium, *Antiquité Tardive* 24: 371–390.

Поповић, И. 2017

Порфирне скулптуре из Сирмијума, *Зборник Мајице српске за класичне студиј* 18: 115–131.

Роровић, И. 2017

Porphyry – power of emperors and dignity of gods. Sculptures from Roman towns and palaces in Serbia, Belgrade: Institute of Archaeology.

Popović, I. 2018

The signs of the new Imperial ideology and the porphyry sculpture / I segni della nuova ideologia imperiale e la scultura in porfido, in: *Treasures and Emperors. The Splendour of Roman Serbia / Tesori e imperatori. Lo splendore della Serbia Romana*, (eds.) I. Popović, C. Tiussi, M. Verzár, Aquileia: Gangemi per Fondazione Aquileia, 68–79, cat. 15–31.

Popović, M. 1997

Dosadašnja otkrića i mogućnost daljih istraživanja, *Singidunum* 1: 1–20.

Поповић, С. (ур.) 2014

Јаџодин мала – касноантичка некропола = Late antique necropolis Jagodin mala, Ниш: Народни музеј Ниш.

Премк, А. 1992

Производња раноримске керамике у Сирмијуму, *Зборник Народног музеја XIV-1*: 363–375.

Price, S. 2012

Religious Mobility in the Roman Empire, *The Journal of Roman Studies*, 102: 1–19.

Pröttel, P. M. 1991

Zur Chronologie der Zwiebelknopffibeln, *Jahrbuch des Römisch-Germanischen Zentralmuseums Mainz* 35/1: 347–372.

Radman-Livaja, I. 2004

Militaria Sisciensia: Nalazi rimske vojne opreme iz Siska u fundusu Arheološkoga Muzeja u Zabrebu, Zagreb: Arheološki muzej u Zagrebu.

Raičković, A. 2007

Keramičke posude zanatskog centra iz Viminacijuma, Beograd: Arheološki institut.

Raičković, A. 2012

Keramičke posude iz grobova tipa Mala Kopašnica Sase, neobjavljena doktorska disertacija, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu.

Raičković, A. i Redžić, S. 2006

Keramičke i opekarske peći Viminacijuma – lokacije Pećine i Livade kod ćuprije, *Arheologija i Prirodne nauke* 1: 81–106.

Raičković Savić, A. i Bogdanović, A. 2017

Keramika iz bunara sa prostora viminacijumskog amfiteatra – rezultati obrade materijala iz 2014. godine, u: *Arheologija u Srbiji, Projekti Arheološkog instituta u 2014. godini*, (ur.) I. Bugarski, N. Gavrilović Vitas, V. Filipović, Beograd: Arheološki institut, 148–152.

Ratković, D. 2007

Fragment eines männlichen, Kat. I.4.6, in: *Konstantin der Große – Imperator Caesar Flavius Constantinus*, (eds.) A. Demandt, J. Engemann, Trier: Konstantin – Ausstellungsgesellschaft Trier und Verlag Philipp von Zabern, Mainz.

Ratković, D. 2013

Parade helmet Cat. 53, in: *Constantine the Great and the Edict of Milan 313. The Birth of Christianity in the Roman Provinces on the soil of Serbia*, (eds.) I. Popović and B. Borić-Brešković, Belgrade; National Museum, 303.

Ratković, D. 2018

Head of Albinus, Cat. 13, Head of Macrinus, Cat. 14, Parade helmet, Cat. 10, 11, 12, in: *Treasures and Emperors. The Splendour of Roman Serbia = Tesori e imperatori. Lo splendore della Serbia Romana*, (eds.) I. Popović, C. Tiussi and M. Verzár, Aquileia 2018, 170–172.

Redžić, S. 2013

Rimske pojase garniture na tlu Srbije od I do IV veka, neobjavljena doktorska disertacija, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu.

Redžić, S. Milovanović, B. i Danković, I. 2017

Zaštitna arheološka iskopavanja na lokalitetu Više grobalja (Viminacijum), u: *Arheologija u Srbiji. Projekti Arheološkog instituta u 2014. godini*, (ur.) I. Bugarski, N. Gavrilović-Vitas i V. Filipović, Beograd: Arheološki institut, 87–92.

Рогин, Д. 2014

Технологија античкој зидној сликарства на територији Србије, необјављена докторска дисертација, Филозофски факултет, Универзитет у Београду.

Rogić, D. i Bogdanović, I. 2012

Slikana dekoracija zida arene amfiteatra u Viminacijumu, u *Arheologija u Srbiji: Projekti Arheološkog instituta u 2011. godini*, (ur.) D. Antonović, S. Golubović i V. Bikić, Beograd: Arheološki institut, 46–49.

Swan, V. G. 1984

The pottery kilns of Roman Britain, Royal Commission on historical monuments, supplementary series 5, London: Her Majesty's stationery office.

Sebesta, J. L. 2001

Symbolism in the Costume of the Roman Women, in: *The World of Roman Costume*, (eds.) J. L. Sebesta and L. Bonfante, Madison: The University of Wisconsin Press, 46–53.

Seek, O. 1905

Geschichte des Untergangs der antiken Welt II, Stuttgart: J. B. Metzlersche Verlagsbuchhandlung.

Seeck, O. 1919

Regesten der Kaiser und Päpste für die Jahre 311 bis 476 n. Chr., Stuttgart: Metzler.

Seston, W. 1946

Dioclétien et la Tétrarchie, Paris: De Boccard.

Smith, R. R. 1997

The Public Image of Licinius I: Portrait Sculpture and Imperial Ideology in the Early Fourth Century, *The Journal of Roman Studies* 87: 170–202.

Sommer, S. 2009

Amphitheatres of Auxiliary Forts on the Frontiers, in: *Roman amphitheatres and Spectacula, a 21st Century Perspective: Papers from an international conference held at Chester, 16th-18th February, 2007*, (ed.) T. Wilmott, Oxford: Archaeopress, 47–62.

Спасић-Ђурић, Д. 2002

Виминацијум, главни грађ римске провинције Горње Мезије, Пожаревац: Народни музеј Пожаревац.

Sreјović, D. 1993

Tetrarch (Licinius), Cat. 72, in: *Roman Imperial Towns and Palaces in Serbia*, (ed.) D. Sreјović, Belgrade: Gallery of the Serbian Academy of Sciences and Art, 231.

Sreјović, D. 1994a

A Porphyry Head of Tetrarch from Romuliana (Gamzigrad), *Сџаринар* XLIII–XLIV: 41–47.

Sreјović, D. 1994b

The Representations of Tetrarchs in Romuliana, *Antiquité Tardive* 2: 143–152.

Sreјović, D. 1995

Diva Romula, divus Galerius, in: *The Age of Tetrarchs* (ed.) D. Sreјović, Belgrade: Gallery of the Serbian Academy of Sciences and Art, 295–305.

Срејовић, Д. и Цермановић-Кузмановић, А. 1987

Римска скулптура у Србији, Београд: Филозофски факултет, Центар за археолошка истраживања.

Sreјović, D. and Vasić Č. 1994a

Emperor's Galerius's buildings in Romuliana (Gamzigrad, eastern Serbia), *Antiquité Tardive* 2, 1994: 123–141.

Sreјović, D. and Vasić Č. 1994b

Imperial Mausolea and Consecration Memorials in Felix Romuliana (Gamzigrad, East Serbia), Belgrade: Filozofski fakultet, Centar za arheološka istraživanja.

Stein, E. 1968

Histoire du Bas-Empire I, Amsterdam: A. M. Hakkert.

Stojić, G. 2015

Nalazi bula sa nekropola Viminacijuma, Master rad, Filozofski fakultet, Univerzitet u Beogradu.

Faedo, L. 2000

I porfidi: imagines di potere; Busto con ritratto imperiale non pertinente; Torso di togato, Torso di clamidato, Cat. 220, 215, 217, in: *Aurea Roma. Dalla città pagana alla città cristiana*, (eds.) S. Ensoli, E. La Rocca, Roma: L'Erma di Bretschneider, 61–65, 563–564, 561–562.

Falkiner, R. 2012

Mystery Red Head Identified, *Minerva* 2012, November/December, 6.

Ферјанчић, С. 2013

Константијин (306–337), Београд: Службени гласник.

Ferjančić, S., Korać, M. and Ricl, M. 2017

New Greek and Latin Inscriptions from Viminacium, *Zeitschrift für Papyrologie und Epigraphik* 203: 235–249.

Futrell, A. 2001

Blood in the Arena: The Spectacle of Roman Power, Austin: University of Texas Press.

Hannestad, N. 1988

Roman Art and Imperial Policy, Aarhus: Aarhus University Press.

Harris, W. V. 1980

Roman Terracotta Lamps: Organisation of an Industry, *The Journal of Roman Studies* Vol. 70: 126–145.

Hersch, K. K. 2010

The Roman Wedding: Ritual and Meaning in Antiquity. Cambridge: University Press.

Свјетићанин, Т. 2000

Grnčarska radionica u Singidunumu, *Singidunum* 2: 245–254.

Цвјетићанин, Т. 2001

Глеђосана керамика Горње Мезије, Београд: Народни музеј Београд.

Сермановић-Кузмановић 1963

Die Denkmäler des thrakischen Heros in Jugoslavien, *Archaeologia Iugoslavica*, 4: 31–57.

Цермановић-Кузмановић 1984

Текија (Transdierna) нека разматрања, *Сџаринар*, XXXIII-XXXIV: 337–353.

Courtney, E. 2013

A Commentary on the Satires of Juvenal. Berkeley: California Classical Studies.

Црнобрња, А. Н. и Симић, З. 2006

Североисточна некропола Сингидунума, *Годишњак прага Београда* LIII: 11–31.

Татић-Ђурић, М. 1964

Златни налаз из Вишњице, *Зборник Народној музеја* IV: 185–192.

Тодоровић, Ј., Кондић, В. и Бирташевић, М. 1956

Археолошка налазишта у Београду и околини, *Годишњак Музеја прага Београда* III: 75–98.

Томовић, М. 1992

Roman Sculpture in Upper Moesia, Belgrade: Institute of Archaeology.

Томовић, М. 2005

The memorial complex, in: *Šarkamen (Eastern Serbia): A Tetrarchic Imperial Palace. The Memorial Complex*, (ed.) I. Popović, Belgrade: Archaeological Institute, 19–58.

Tóth, I. 1973

Destruction of the Sanctuaries of Iuppiter Dolichenus at the Rhine and in the Danube region (235–238), *Acta Archaeologica*, XXV, fasc. 1–2: 109–116.

Cambi, N. 2016

Dioklecijan. Vir prudens, moratus callide et subtilis ili inventor scelerum et machinator omnium malorum. Povijesne kontrovrze i današnje dileme / Diocletian. Vir prudens, moratus callide et subtilis or inventor scelerum et machinator omnium malorum. Historical controversies and current dilemmas, Split: Književni krug.

Cambi, N. 2017

Dioklecijanov lik između realnosti i transcedencije. Artistički, ikonografski i socio loški aspekti / The Image of Diocletian between Reality and Transcendence. Artistic, Iconographic and Sociological aspects, Split: Književni krug.

Čerškov, T., Jeremić, G. and Vitezović, S. 2016

Zoomorphic decorations from osseous materials from Naissus (Niš), in: *Close to the bone. Current studies in bone technologies*, (ed.) S. Vitezović, Belgrade: Institute of Archaeology, 104–111.

Welch, K. E. 2009

The Roman Amphitheatre: From Its Origins to the Colosseum, New York: Cambridge University Press.

Wescher, C. 1868

Fragments inédits de l'historien grec Priscus relatifs au sièges de Noviodunum et a la prise de Naïssos, *Revue archéologique* 18: 86–94.

Wileman, J. 2005

Hide and Seek: The Archaeology of Childhood, Stroud: Tempus.

Wilkes, J. 2005

Roman Danube: An Archaeological Survey, *Journal of Roman Studies* 95: 124–225.

Wilkes, J. 2009

Diocletiana and Dalmatia: An enigma of identity, in: *Dioklecijan, tetrarhija i Dioklecijanova plača. O 1700. Obljetnici postojanja = Diocletian, Tetrarchy and Diocletian's Palace. On the 1700th Anniversary of Existence*, (ur./eds.) N. Cambi, J. Belamarić, T. Marasović, Split: Književni krug, 335–343.

Wokaunn, M. and Manenica, H. 2010

Medicina starog Rima: U povodu izložbe rimskih medicinskih instrumenata u Arheološkome muzeju Naronu u Metkoviću, *Medicus* (1330–013X), Vol. 19, No. 2, Kardiologija: 241–249.